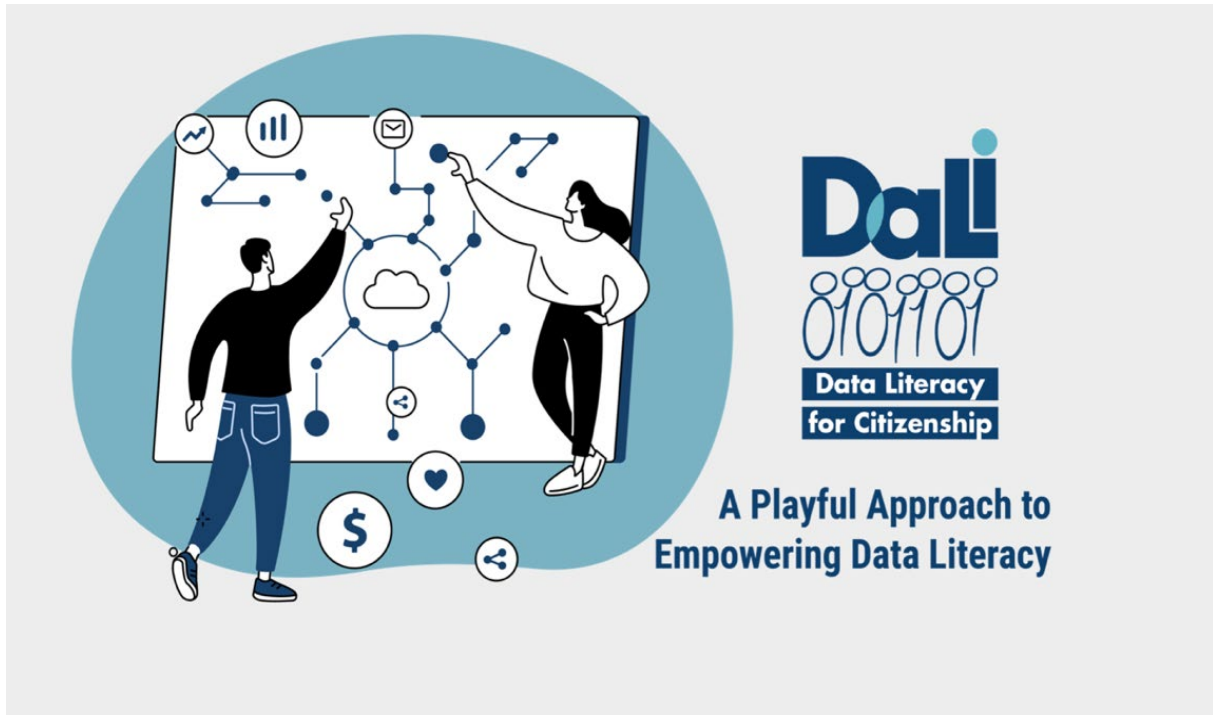

Policyanbefalinger og retningslinjer for undervisere

November 2023

Co-funded by
the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Bakgrunn

I et samfunn som i stadig økende grad drives av data og preges av raske fremskritt i samspillet mellom mennesker og teknologi, blir betydningen av data literacy stadig mer fremtredende. I denne sammenhengen har EUs Erasmus+-prosjekt "DALI: Data Literacy for Citizenship" utviklet læringsspill om data for voksne. Vi gir også anbefalinger på ulike institusjonelle nivåer – makro-, meso- og mikronivå – basert på en litteraturgjennomgang om data literacy og på innspill fra interessenter fra Norge, Tyskland, Spania og Storbritannia.

Anbefalinger på makronivå

1. Lokale myndigheter må prioritere åpen tilgang til data og sørge for at relevante data er lett tilgjengelige for sluttbrukerne.
2. Statlige reguleringer bør strengt håndheve EU-lover om databeskyttelse, personvern og desinformasjon, og holde teknologigiganter og nyetablerte selskaper ansvarlige.
3. Øke bevisstheten om betydningen av data literacy gjennom ulike initiativer, blant annet ved å spre opplæringsmateriell og informasjon via offentlige kanaler og ved å støtte opp om informasjonskampanjer.
4. Investeringer i offentlig utdanning spiller en sentral rolle i arbeidet med å fremme data literacy blant befolkningen. Utdanningsinstitusjoner, inkludert voksenopplæringen, bør være rustet til å undervise i data literacy som en integrert del av sine kurs- og studieplaner, mens offentlige bibliotek bør være forberedt på å tilby tjenester knyttet til datatilgang.
5. En vellykket iverksetting av anbefalingene forutsetter to avgjørende faktorer:
 - a) øremerkede midler til offentlige etater, utdanningsinstitusjoner og undervisere, og
 - b) et samarbeid mellom utdanningsteknologisektoren og nasjonale myndigheter.

Anbefalinger på mesonivå

1. Gjennom en tverrfaglig tilnærming må utdanningsinstitusjonene ta ledelsen når det gjelder å utarbeide og tilby kurs og aktiviteter som setter søkelys på data literacy. Samtidig bør organisasjoner etablere datainfrastrukturer og tilby opplæring og kompetanseheving for å øke data literacy blant sine ansatte og frivillige.
2. Undervisere og de som lærer må reflektere kritisk over etisk bruk av data. Det anbefales å bruke åpne data og spillbaserte tilnærminger i undervisning og læring i emner knyttet til data literacy.

3. Lokale aktører må fremme digital kompetanse på alle utdanningsnivåer og i den offentlige debatten. Det er viktig å stimulere lokalsamfunnets deltakelse i offentlige anliggender og å gjøre ressurser knyttet til data literacy forståelige for ikke-eksperter. Et forslag til tilnærming er å bruke en felles plattform der kurs og samfunnsressurser er åpent tilgjengelige.
4. Utforme og gjennomføre workshoper om data for innbyggere, særlig marginaliserte grupper, med aktiviteter om hvordan folk bruker data, hvordan de lærer å bruke en rekke enheter og applikasjoner på en etisk og sikker måte, og hva samspillet med data betyr for dem.
5. Det er avgjørende å vite hvordan man kan gjøre folk interessert i digitale data. Å forstå hva som interesserer, begeistrer og motiverer enkeltpersoner til å søke data literacy vil styrke lokalsamfunnet, deltakelse og medborgerskap.

Anbefalinger for undervisere og tilretteleggere for læring

1. Undervisere og tilretteleggere for læring trenger opplæring i ulike verktøy og rammeverk for data literacy for å tilegne seg kompetanse til å bruke data i undervisningen. Dette vil gjøre det mulig å støtte andre til å utvikle, anvende og reflektere over egne ferdigheter og kunnskap om data.
2. Undervisningen og utviklingen av data literacy kan dra nytte av spillbaserte læringsmetoder og åpne datakilder i konkrete kontekster.
3. Data literacy henger sammen med ulike kompetanser, for eksempel politisk kompetanse. De som lærer bør forstå de grunnleggende prinsippene i demokratiet og de sosiopolitiske elementene som former produksjonen og håndteringen av data i en datadrevet økonomi.

